

Для визначення типу ризику, їх кількісного та якісного масштабу впливу на діяльність підприємства та вибір адекватних управлінських рішень з їх виключення, скорочення або підтримки в поточному стані в роботі запропоновано підхід прийняття рішень з управління ризиками промислового підприємства на основі їх комплексної оцінки, яка включає значимість ризиків для підприємства, ймовірність реалізації, здатність контролювати та наслідки, які можуть проявитися в часі (3).

На базі підприємств промисловості галузі машинобудування проведено апробацію розроблених у дисертації науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо управління ризиками та невизначеністю в процесі діяльності. Запропонований комплекс управлінських заходів дозволяє оптимально провести розподіл ризиків промислового підприємства при встановлених обмеженнях та за різних умов функціонування.

Список використаних джерел і літератури

1. Середня вартість квартир по Україні [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/ukr/news/serednya_vartist_kvartir_po_ukraini_1800279. - Заголовок з екрану.
2. Симсон О. Э. Правове регулювання договорів інвестиційного характеру. – Дис. к.ю.н. – Х., 2001. – С. 8.
3. Складено рейтинг країн із найбільш недоступним та доступним житлом [Електронний ресурс].- Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/_git968374. - Заголовок з екрану.

*Лециньська Ірина Василівна, аспірантка,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

АНАЛІТИКО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСАМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ-СТЕЙКХОЛДЕРІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Передумовою здійснення цілісної амортизаційної політики є розвиток теоретичних основ формування центрів відповідальності за амортизаційну політику, які базуються на принципах цілісності, системності та відповідальності і вибудовуються на ієрархічній

взаємодоповнюючій системі регулювання, що включає інноваційну, обліково-інформаційну, звітно-контрольну складові на державно-регуляторному рівні та складову відповідальності за формування і використання амортизаційного фонду підприємства. Це відповідає умовам сучасної розбудови інноваційно орієнтованої економіки в розвинутих країнах та забезпечує концептуальну основу розбудови амортизаційної політики України.

Попередні дослідження складових елементів методики нарахування амортизації і досвіду їх практичного застосування дозволили залучити до практики вітчизняного обліку амортизації визначення інноваційно сприятливих термінів корисного використання активів. Одночасно швидкість науково-технічного прогресу та факт наявності «технологічних стрибків» розвитку вимагає диференційованого галузевого підходу до кожного виду активів.

Для вирішення такого завдання в роботі розроблений інноваційно-інвестиційний базис класифікації необоротних активів шляхом застосування показника ступеня інноваційності галузі, як інтегрованого показника частки витрат на науково-технічні розробки в сумі чистого доходу галузі і частки витрат на інноваційні технології у витратах виробництва, що дозволило виділити галузі з різним ступенем інноваційності для розширення класифікації необоротних активів (1, с.80).

З урахуванням запропонованих елементів розроблено методологічні основи визначення інтегрованої ставки амортизації активу, яка базується на уніфікованому підході до визначення річної норми амортизації в нормативних актах та в обліковій політиці підприємства і передбачає поетапне застосування таких проміжних показників, як ранжування галузей відповідно до ступеня інноваційності, тривалість життєвого циклу необоротного активу та коефіцієнт зниження вартості активу на ранніх стадіях життєвого циклу, що дає змогу інтегрувати результати попередніх етапів і врахувати більш об'єктивну ставку амортизації активу, яка враховує максимум облікових, технічних і експлуатаційних характеристик активу і дозволяє формувати амортизаційний фонд підприємства виходячи із майбутньої вартості інноваційного відновлення (рис. 1).

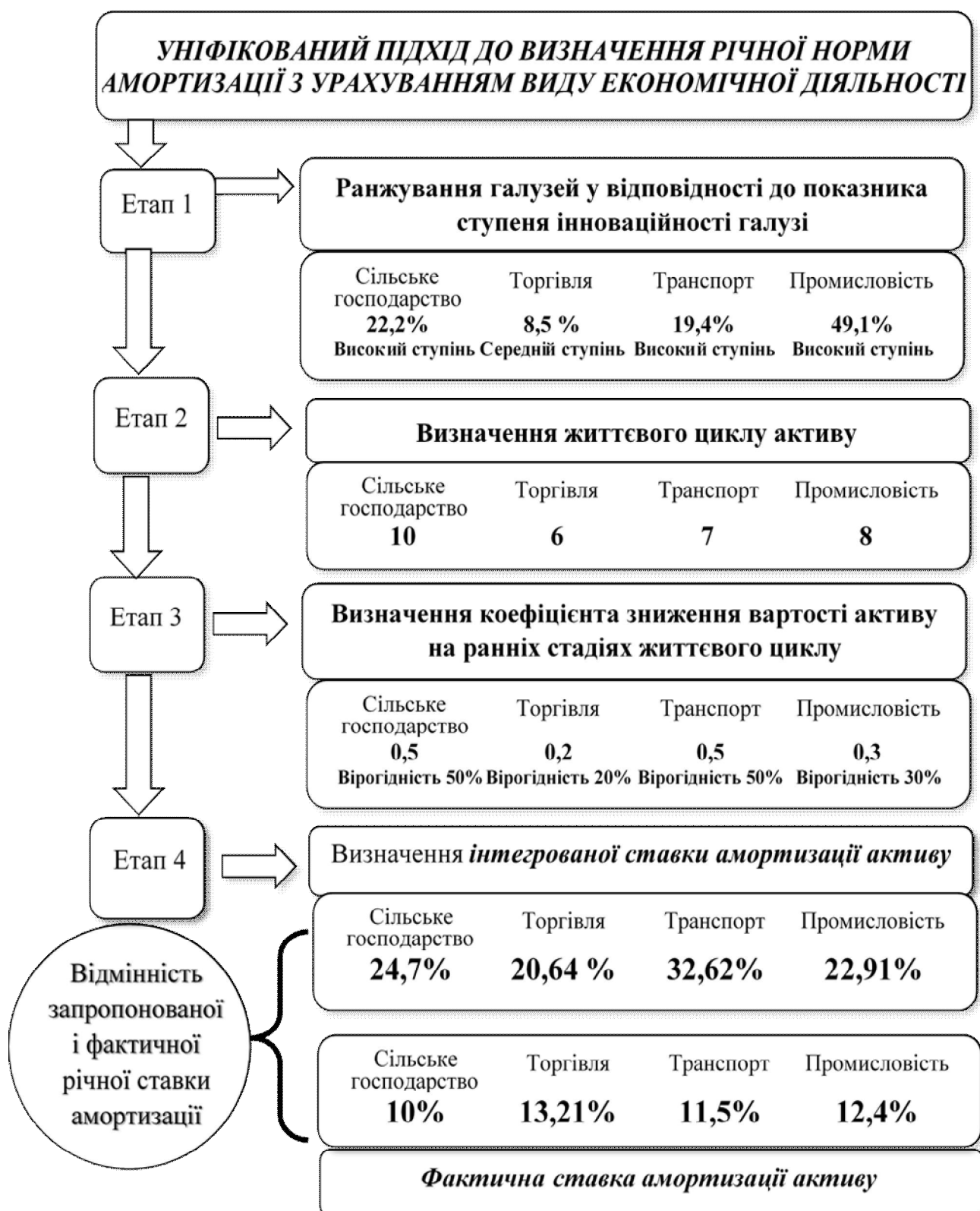

Рис. 1. Методичні основи визначення інтегрованої ставки амортизації активу та результати їх апробації*

Нині фінансова та статистична звітність не містить інформації, достатньої для реалізації запропонованих концептуальних положень. Для вирішення цієї проблеми запропоновано систему звітності щодо амортизаційної політики в частині визначення переліку, змісту і періодичності її надання регуляторним державним органам, яка формується за рахунок інтегрованої системи показників фінансової та нефінансової інформації, що дозволило скоригувати зміст статистичної звітності підприємств і сформувати систему вільного обміну інформацією та запровадження аналітично-оціночних процедур для моніторингу і контролю амортизаційної політики.

Інформаційно-облікове забезпечення є ключовою складовою здійснення амортизаційної політики. Для реалізації поставлених у Концепції завдань розроблений концептуальний фреймворк єдиного обліково-інформаційного простору амортизаційної політики, який являє собою програмно забезпечене середовище формування системи ідей, вимог, підходів та інших складових, залучених до опису логіки і засобів комунікації між суб'єктами провадження амортизаційної політики (рис.1).

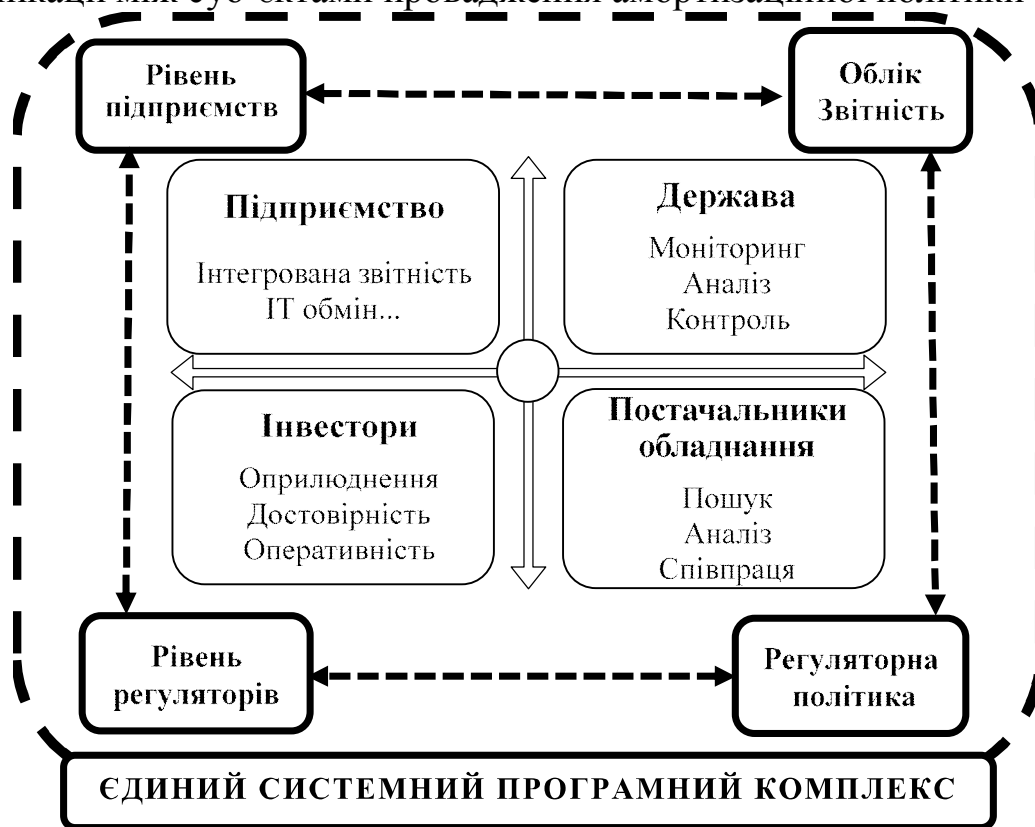

Рис. 1. Концептуальний фреймворк єдиного обліково-інформаційного простору амортизаційної політики*

Вважається, що створення єдиного інформаційного середовища, яке забезпечить оперативний обмін інформацією, прискорить зворотній зв'язок і скасує паперовий документообіг, дозволить вивести амортизаційну політику на технологічний рівень, який спроможний реагувати на зміни в темпі інноваційного прогресу.

В облікових і економічних теоріях XVI – XX ст. амортизація трактується, як перенос вартості активу на поточні витрати підприємства та як регулятив фінансового результату. Під впливом науково-технічного прогресу з середини XX ст. у практиці господарювання та науковому середовищі застосовується явище «морального» зносу активу та розуміння важливості симбіозу амортизаційної й інноваційної політики. Зростає важливість інформаційного забезпечення амортизаційної політики, якість якого в розвинутих країнах базується на професіоналізмі бухгалтерських служб підприємств та відповідній звітності до державних інституцій, відповідальних за інноваційний розвиток країни. Осучаснення економічних і облікових теорій поведінковими та інформаційними аспектами висвітлює значний вплив на амортизаційну політику властивих для кожної країни формальних (законодавчі, податкові та інші норми) та неформальних (судження бухгалтерів підприємств у межах облікової політики) «правил гри». Відтак очевидним є бухгалтерський вплив на теоретичне і практичне розуміння категорії «амортизація». Амортизація сприймається як інституційно-обліковий процес акумулювання коштів підприємства на розширене інноваційне відтворення його необоротних активів.

Державна політика інноваційного розвитку України не має логічного зв'язку з обліковою політикою, особливо в частині амортизації. Розбалансованість прослідковується в нормативно-правових документах та має в основі відсутність фундаментальних уявлень про облікову основу синергії інноваційної та амортизаційної політики у розвитку національної економіки. Вирішення проблеми потребує перш за все формування теоретичного концепту синергії інноваційної, амортизаційної та облікової політики для задоволення технологічних, соціальних, екологічних і організаційних вимог, яке сучасне інформаційне суспільство висуває до підприємництва. Натепер тільки інститут бухгалтерського обліку має необхідний теоретичний базис і практичний інструментарій для синхронізації та синергії політики держави і облікової політики підприємства щодо амортизації. Звітно-облікова система дозволяє не тільки виділити амортизаційну складову управління, а й ефективно

використати її обліково-статистичні можливості для каталізації науково-технічного прогресу та інвестиційних можливостей. Теоретичне розуміння місця і ролі звітно-облікового інституту задля інноваційного зростання національної економіки сприятиме підвищенню якості й дієвості відповідних стратегічних концептуальних та нормативно-правових актів влади і управлінських рішень суб'єктів господарювання.

Економіко-правова сутність категорії «амортизація» до недавнього часу розглядалась або як сфера інтересів та відповідальності підприємництва (характерно для західної ринкової економіки), або як сфера впливу держави (характерно для соціалістично-планової економіки). Відповідно до цього вченими трактувались предмет і об'єкт амортизації. Сучасна економічна модель дедалі більше передбачає поєднання інтересів та відповідальності щодо амортизаційної політики держави і бізнесу, що потребує її предметного й об'єктного уточнення. Виправданим натеper стає подвійний розгляд сутності, цілісності та складових предмета амортизації як державної політики, так і природи акумулювання підприємством коштів на інноваційне відтворення. Відповідно об'єкт амортизації доцільно розглядати як систему законодавчо-нормативного забезпечення, так і процесу формування і відтворення необоротних активів підприємством. Основу для подвійного розгляду сутності предмета і об'єкта амортизації формує звітно-облікова система, як єдиний генератор інформації для підприємства і держави. Таке теоретичне розуміння предмета і об'єкта амортизації дозволяє вирішувати стратегічні завдання задля прискореного інноваційного розвитку підприємництва та країн.

До цього часу у вітчизняному науковому середовищі та на практиці не застосовувався інституційний підхід до оцінки стану амортизаційної політики. Державні регулятори в цьому питанні не повною мірою використовують звітно-облікові інформаційні можливості. Амортизаційна політика в державі фактично віддана у сферу відповідальності Міністерства фінансів України. Останнє обмежило цю політику підготовкою П(С)БО 7 «Основні засоби» та незначними статтями Податкового кодексу. Проблемою є домінування фіскальних, а не інститутів стратегічного розвитку в питанні амортизаційної політики. Незважаючи на те, що інститут бухгалтерського обліку є єдиним об'єктивним генератором інформації щодо нарахування і використання амортизації, його звітно-аналітичні можливості не задіяні на всіх рівнях управління. Інформація обліку практично не використовується державними інституціями стратегічного планування і розвитку та

галузевими інституціями для підвищення ефективності як амортизаційної політики, так і для стимулювання прискореного інноваційного розвитку економіки. Спостерігається обмеженість і безсистемність використання облікової інформації для формування амортизаційної політики і на рівні вітчизняних підприємств. Це і є однією із суттєвих причин зниження темпів інноваційно-технологічного розвитку економіки України (2, с.257).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі, галузеві міністерства та Державна служба статистики практично відсторонені від виконання функцій стратегічного планування, організації, моніторингу і контролю за здійсненням амортизаційної політики. Вони не сповна використовують у своїй роботі інформаційні можливості інституту бухгалтерського обліку в цьому питанні. Наявні звички, переконання та професіоналізм бухгалтерів вітчизняних підприємств не сприяють якості інформаційного забезпечення управління оновленням необоротних активів на мікро- та макрорівнях. Система регулювання амортизаційної політики потребує удосконалення, вагомим фактором якого є розгляд місця і ролі у ній інституту бухгалтерського обліку та інституту професійних бухгалтерів. Останній створюється в Україні у формі професійних бухгалтерських об'єднань з обов'язковою сертифікацією бухгалтерів. Важливим при сертифікації стає не тільки зростання професійних навичок, а й етичних переконань щодо відповідальності і місії бухгалтера в ефективній амортизаційній політиці, інноваційній розбудові економіки країни. З іншого боку, інститут бухгалтерського обліку в частині його регуляторних складових націлюється на відпрацювання ефективної методологічної та методичної підтримки системи обліку і звітності амортизації підприємств.

Сталий інвестиційно-інноваційний розвиток України передбачає збалансовану взаємодію системи амортизаційної політики з іншими системами соціально-економічного простору (владою, підприємництвом, ринком, законодавством тощо). В Україні на сьогодні такої збалансованості немає. Відтак є потреба в розробці наукового забезпечення теоретико-прикладних основ цілісності та складовості інфраструктурного забезпечення амортизаційної політики, що ґрунтується на ієрархічній інституціонально побудованій регуляторній і виконавчій системі. Для забезпечення збалансованої підтримки амортизаційної політики запропонована інфраструктура, яка складається з організаційної, ринкової, інформаційної, методологічної та моніторингової складових. Визначення та належна увага до інфраструктурної підтримки амортизаційної політики має за мету збалансування інтересів усіх її

суб'єктів щодо прав, зобов'язань і відповідальності, що приведе до покращення облікової політики підприємництва в частині амортизаційних відрахувань, їх моніторингу та регуляторних заходів і забезпечить сталий інвестиційно-інноваційний розвиток країни.

Список використаних джерел і літератури

1. Пепа Т.В. Управління фінансовою санацією підприємств: монографія/К.: Центр учбової літератури, 2008-440с.
2. Пластун О.Л. [Пластун О. Л. Визначення сутності поняття "банкрутство" в сучасній науковій літературі / О. Л. Пластун // Вісник ЖДТУ. – 2005. – № 2. – С. 256–261.]
3. Покропивний.С.Ф. Монографія / За ред. С.Ф. Покропивного. – вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с., с.204].

*Максим'юк Юлія Сергіївна, аспірантка
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ОРГАНІЗАЦІЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ НА ГРУНТІ СПОЛУЧЕННЯ ПЛАТФОРМИ «КОМПЛАЄНС- МЕНЕДЖМЕНТУ» ТА «УПРАВЛІННЯ ЗА ЦІЛЯМИ»

Оптимізація ризиків здійснюється з використанням трьох моделей обробки первісних даних, які забезпечують формалізовану обробку та обґрунтування висновків щодо заходів з оптимізації ризиків: модель співставлення цілей підприємства з умовами функціонування та типовими ризиками для цих умов; модель співставлення наявних ресурсів з потребами та результатами завдань; модель вибору методів управління ризиками.

В результаті пересічення нечітких множин «недопустиме відхилення» та «допустимий ризик» можна отримати нечітку множину, що відображає обмеження за цілями. Для кожного з видів функціонування промислового підприємства здійснюється своє пересічення. Таким чином, в загальному вигляді модель співставлення цілей з умовами функціонування та типовими ризиками для цих умов має вигляд: